

भारतातील उच्च न्यायालयांच्या एकूण संख्येची यादी

उच्च न्यायालय ही राज्यातील सर्वोच्च न्यायालयीन संस्था आहे. कलम 214 नुसार, भारतातील प्रत्येक राज्यात एक उच्च न्यायालय असेल. तथापि, कलम 231 मध्ये असेही नमूद केले आहे की दोन किंवा अधिक राज्यांसाठी किंवा दोन किंवा अधिक राज्यांसाठी आणि केंद्रशासित प्रदेशासाठी समान उच्च न्यायालय असू शकते.

भारतात 25 उच्च न्यायालये आहेत, सहा न्यायालये एकापेक्षा जास्त राज्य/केंद्रशासित प्रदेशांवर नियंत्रण ठेवतात. केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये दिल्लीला स्वतःचे उच्च न्यायालय आहे. प्रत्येक उच्च न्यायालयात एक मुख्य न्यायाधीश आणि भारताच्या राष्ट्रपतींनी नियुक्त केलेले इतर न्यायाधीश असतील.

हा लेख तुम्हाला एमपीएससी परीक्षेसाठी उच्च न्यायालयांची यादी देईल.

भारतातील उच्च न्यायालयांच्या एकूण संख्येची यादी

भारतातील उच्च न्यायालयांची संख्या 25 आहे. यादी खाली दिली आहे:

भारतातील उच्च न्यायालयांची यादी				
वर्ष	नाव	प्रादेशिक अधिकार क्षेत्र	मुख्यालय आणि खंडपीठ	
1862	बॉम्बे	महाराष्ट्र दादरा आणि नगर हवेली आणि दमण दीव गोवा	मुख्यालय: मुंबई खंडपीठ: पणजी, औरंगाबाद आणि नागपूर	
1862	कोलकाता	पश्चिम बंगाल अंदमान आणि निकोबार बेटे	मुख्यालय: कोलकाता	

			खंडपीठ: पोर्ट ब्लेअर
1862	मद्रास	तामिळनाडू पाँडिचेरी	मुख्यालय: चेन्नई खंडपीठ: मदुराई
1866	अल्लाहाबाद	उत्तरप्रदेश	मुख्यालय: अलाहाबाद खंडपीठ: लखनौ
1884	कर्नाटक	कर्नाटक	: बेंगळुरू खंडपीठ: धारवाड आणि गुलबर्गा
1916	पाटणा	बिहार	पाटणा
1948	गुवाहाटी	आसाम नागालँड मिझोराम अरुणाचल प्रदेश	आसन: गुवाहाटी खंडपीठ: कोहिमा, आयझॉल आणि इटानगर
1949	ओडिशा	ओडिशा	कटक
1949	राजस्थान	राजस्थान	जागा: जोधपूर खंडपीठ: जयपूर
1956	मध्यप्रदेश	मध्यप्रदेश	जागा: जबलपूर खंडपीठ: ग्वाल्हेर आणि इंदूर

1958	केरळा	केरळ आणि लक्षद्वीप	एर्नाकुलम
1960	गुजरात	गुजरात	अहमदाबाद
1966	दिल्ली	दिल्ली	दिल्ली
1971	हिमाचल प्रदेश	हिमाचल प्रदेश	शिमला
1975	पंजाब आणि हरियाणा	पंजाब, चंदीगड आणि हरियाणा	चंदीगड
1975	सिक्कीम	सिक्कीम	गंगटोक
2000	छत्तीसगड	छत्तीसगड	बिलासपूर
2000	उत्तराखंड	उत्तराखंड	नैनिताल
2000	झारखंड	झारखंड	रांची
2013	त्रिपुरा	त्रिपुरा	आगरतळा
2013	मणिपूर	मणिपूर	इंफाळ
2013	मेघालय	मेघालय	शिलाँग
2019	तेलंगणा	तेलंगणा	हैदराबाद

2019	आंध्रप्रदेश	आंध्रप्रदेश	अमरावती
2019	जम्मू-काश्मीर आणि लडाख (टीप: 1928 मध्ये, जम्मू आणि काश्मीर उच्च न्यायालयाची स्थापना झाली. जम्मू आणि काश्मीरचे दोन केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये विभाजन झाल्यानंतर; आता एक सामान्य उच्च न्यायालय आहे.)	जम्मू आणि काश्मीर लडाख	-

भारतातील उच्च न्यायालये

उच्च न्यायालयाची रचना

- प्रत्येक उच्च न्यायालयामध्ये मुख्य न्यायाधीश आणि राष्ट्रपतींनी नियुक्त केलेले इतर न्यायाधीश असतात.
- उच्च न्यायालयांसाठी न्यायाधीशांची निश्चित किमान संख्या नाही. ते न्यायालय ते न्यायालय आणि राज्य ते राज्य बदलते.

पात्रता आणि कार्यकाळ

कोणतीही व्यक्ती उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीश म्हणून नियुक्तीसाठी योग्य नसेल

- तो भारताचा नागरिक आहे.
- त्याने दहा वर्षे भारताच्या हद्दीत न्यायिक कार्यालय सांभाळले असावे.
- ते किमान 10 वर्षे एक किंवा दोन किंवा अधिक उच्च न्यायालयाचे वकील आहेत.

भारतातील उच्च न्यायालयांशी संबंधित महत्त्वाच्या अटी:

न्यायाधिकरण -न्यायाधिकरण हे न्यायिकरित्या काम करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीसाठी एक संज्ञा आहे, मग त्याला त्याच्या शीर्षकात न्यायाधिकरण म्हटले जाते किंवा नाही. उदाहरणार्थ, ज्या न्यायालयात एकच न्यायाधीश बसला होता त्या न्यायालयासमोर उपस्थित असलेला वकील त्या न्यायाधीशाचे 'त्यांचे न्यायाधिकरण' म्हणून वर्णन करू शकतो.

स्थायी खंडपीठ - एक किंवा अधिक उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांचा समावेश असलेल्या स्थायी खंडपीठात उच्च न्यायालयाच्या स्थायी जागेपेक्षा भिन्न असलेल्या विशिष्ट ठिकाणी वर्षभर बसणारे न्यायाधीश असतात.

सर्किट खंडपीठ - एक सर्किट खंडपीठ अशा प्रदेशांसाठी आहे जे दूरवर आहेत परंतु पूर्ण वाढीव स्थायी खंडपीठाचे समर्थन करण्यासाठी बऱ्याच बाबी नाहीत. परिणामी, वर्षातून एक किंवा दोनदा, काही न्यायाधीश या भागात फिरतात आणि त्या अधिकारक्षेत्रातील उच्च न्यायालयातील सर्व अपील निकाली काढतात.

विभागीय खंडपीठ - एका विभागीय खंडपीठमध्ये, कमीतकमी 2 न्यायाधीशांद्वारे एखाद्या प्रकरणाची सुनावणी आणि न्याय केला जातो.

पूर्ण खंडपीठ - पूर्ण खंडपीठ म्हणजे सामान्य पेक्षा जास्त न्यायाधीश असलेल्या कायद्याच्या न्यायालयाचा संदर्भ.

byjusexamprep.com